

Ordinatio judiciorum

[b.m.d.]

k. 172v.

Dotyczy kwestii sądowniczych związanych z postanowieniami traktatu warszawskiego.

k. 173

Dalsza część diariusza. 3 listopada na wezwanie do podpisu przyjętych dokumentów starosta bełzki ogłosił, że tego nie uczyni, dopóki nie rozpatrzony zostanie regulamin wojskowy i kwestie wynagrodzeń za służbę w armii. Biskup kujawski prosił, aby nie przeciągać czasu, aby nie dać pretekstu obcym wojskom do zimowania w Polsce oraz mieszania się w sprawy wewnętrzne kraju. Poza tym czas potrzebny jest na to, aby przetłumaczyć dokumenty królowi oraz poczekać na ratyfikację przez władze konfederacji. Dalsze protesty starosty bełzkiego.

k. 173v.

Obietnice biskupa kujawskiego, że osobiście dołoży starań, aby stało się zadość postulatowi wojskowym. Pojawiły się propozycje, aby kwestię regulaminu wojskowego odłożyć do czasu zwołania sejmiku. Sprzeciwił się takiemu rozwiązaniu biskup kujawski. Dalsza część dyskusji wokół regulaminu wojskowego.

k. 174

Rozgorzała dyskusja. Starosta bełzki obstawał przy swoim zdaniu, że traktatu nie podpisze bez wcześniejszego uregulowania spraw wojskowych. Dołgoruki również stwierdził, że nie złoży swojego podpisu, skoro nie dostrzeże chęci stron do porozumienia. Przedstawiciele obu stron bezskutecznie przekonywali starostę bełzkiego do zmiany zdania dla dobra Rzeczypospolitej.

k. 174v.

Dalsze próby przekonania starosty bełzkiego do zmiany zdania. Wydawało się, że ostatecznie ugiął się pod presją. Zaczęto składać podpisy pod trzema egzemplarzami traktatu. Swoje podpisy złożył także Dołgoruki.

k. 175

Starosta bełzki ponownie odmówił złożenia podpisu pod traktatem. Tłumaczył, że może to zrobić jedynie w obecności marszałków konfederacji. Wzburzony książę Dołgoruki nakazał wydrzeć swój podpis, co mu wyperswadowano. Starosta bełzki podpisał jeden egzemplarz umowy. Odmówił podpisania egzemplarza dla księcia Dołgorukiego. Poparli go inni deputaci wojskowi. Następnie, składając skargę, opuścił salę obrad. 4 listopada starosta bełzki po pojedynczym liście od Dołgorukiego zaczął się skłaniać do podpisania traktatu.

k. 175v.

Starosta bełzki podpisał dokument i wyjechał do władz konfederacji po ratyfikację. Przystąpiono do dyskusji nad regulaminem wojskowym. Zaczęto rozmowy od tematu rodzaju oraz liczby wojsk. Postanowiono wprowadzić stały podatek na wojsko. Na zarzuty, że planowane wydatki nie wystarczą na utrzymanie licznej armii, biskup kujawski przywołał przykład wyprawy wiedeńskiej Jana III, kiedy w potrzebie uchwalono wyższe podatki.

k. 176

Biskup kujawski zaproponował zmniejszenie komputu stałego wojska do 18 tys., za to dobrze wyszkolonych i uzbrojonych. Następnie podjęto wątek sposobu pozyskiwania funduszy na wojsko. Zaproponowano pozostać przy starym systemie opłat podymnych, poborowych i pogłównych. Zaproponowano zwiększenia apanaży dla hetmanów, co wzbudziło pewne kontrowersje.

k. 176v.

Propozycje, aby poddać lepszej kontroli wydatki hetmańskie. Postanowiono jeszcze rozważyć te kwestie. 5 listopada biskup kujawski przytoczył dane skarbowe wydatków na wojsko, aby oprzeć się na nich przy dalszych rozmowach odnośnie do opłat na armię. Kontrowersje ponownie wzbudziły dochody hetmanów. Strona królewska zaproponowała również pominięcie konfederatów w nominacjach na wyższe szarże wojskowe.

k. 177

Wojewoda podolski zaproponował zwiększenie liczby chorągwi lekkich, pancernych i husarskich, na co zgodziła się strona królewska. Postanowiono ustalić limit regimentów cudzoziemskich na 1200 porcji oraz zobowiązano oficerów cudzoziemskich do przysięgania na wierność Rzeczypospolitej. Następnie biskup kujawski odczytał projekt wynagradzania wojska w systemie kwartalnym. Konfederaci zaproponowali system półroczny wypłat, na co się zgodzono. Zażądano nowej, bardziej sprawiedliwej taryfy dla Wielkopolski.

k. 177v.

Wojewoda podolski argumentował, że należy obciążenia rozłożyć proporcjonalnie. Następnie trwała dyskusja o terminie rozpoczęcia sejmiku, która nie przyniosła przyjęcia zgodnego stanowiska. 6, 7 i 8 listopada oczekiwano na powrót delegacji od marszałków konfederacji z ratyfikacją traktatu. Prywatnie dyskutowano nad uregulowaniem kwestii wojskowych. 9 listopada odebrano wiadomość, że władze konfederacji nie akceptują w pełni przyjętych postanowień.

k. 178

Wojewoda podolski odczytał list od marszałka Ledóchowskiego datowany na 6 XI 1716 r., którego treść załączono w dalszej części diariusza. Marszałek domagał się m.in. upewnienia o ewakuacji wojsk saskich i moskiewskich przed sejmem oraz oddania wojska pod władzę hetmanów natychmiast po rozwiązaniu konfederacji wojskowych. Ponadto wyraził swoje zastrzeżenia odnośnie do warunków amnestii.

k. 178v.

Kolejne uwagi marszałka Ledóchowskiego do traktatu: wątpliwości w sprawie zapisów dotyczących konfederacji sandomierskiej, skoro układ podpisany jest z tarnogrodzką, odparcie zarzutów o chęć detronizacji króla. Jednocześnie donosi o karygodnym zachowaniu wojsk rosyjskich na Wołyniu.

172

blicæ conclusum, Inventa, Ministerium meum concernentibus, in omnibus punctis et Clausulis satisfaciam. Regi et Republicæ fidelis ero, nec non Exercitui mihi tradito fideliter præero, quem gravioribus plus Justo incommodis, laboribusq; commodo meo privato servientibus, non onerabo neq; extenuabo, sed tantum illo ad reprimendas Invasiones Extraneorum Inimicorum, Internorumq; hostiles utar. Fines Regni tutos pro Viribus præstabo, eorq; ad Dignitatem et Securitatem Republicæ quantum poterò, defendam, et si quod Deus avertat, Regnum motus Civiles invaserint, nulli Parti adhaerebo, sed soli Republicæ assistam, Pensiones à Nemine Extraneo Principe accipiam, neq; à quopiam illorum dependebo, nullasq; Correspondentias Mlti et Republicæ nocivas cum iisdem Principibus habebo. Tempore vero Electionis Regum, in finibus Militem et Me ipsum, excluso omni pretextu continerebo, eamq; nullo modo præpediam, nullisq; me Immiscebo Factionibus, sed solius Republicæ unita Mandata implebo, etiam in Electiones Mareschalorum Tribunalium, Deputatorum ad Tribuna- aliorumq; Terrestrium Officialium, neq; per Instantiales, neq; ullo quovis modo me ingeram, Damna Incolis Regni et M^dltæ nulla inferam, et ne à Militibus Republicæ, sub Regimine meo existentibus inferantur, omni ratione providebo. Castra in Denis aliorum non ex odio privato, aut Vindicta in Personas, sed ex solo Republicæ congruo metaber. Honeraria vulgò Okupy, à Personis quibusvis, nulla omnino accipiam, et ne Milites Republicæ exigant, efficiam. Ne Officiales ex Dissidentibus cum præjudicio Catholicorum, in tanto numero uti Sesthovei sint in Exercitu serio animadvertam, Acram Regiam Mltæ in hoc conveniam. Sic me Deus adjuvet.

Ordinatio Iudiciorum.

vide in
Tractatu

Ad hæc Iudicia quæ prævia Avisatione per Literas Circulares a Re Re Mltæ circa Latus ipsius quolibet quartuali si necessitas id postulaverit, incipiendo a prima Januarij Anni 1717 celebrabuntur omnes præfatorum Exceptuum Regni vel M^dltæ Delatores illeum citabuntur. In citationibus autem ex Cancellarijs Regni vel M^dltæ expectandis, quarum ad cuiusvis Instantiam, extraditio denegari

non debet assignabitur Terminus comparendi quatuor Septimanarum
a positione Citationis intra Regnum, sed vero intra *M. D. LXXV*. Cuius positio-
nis Relatio in Castro proprii Districtus ubi Pena citandi censuerint, vel
eo vacante, in viciniori Castro inscribetur. Ab illo quoque Termino si sta-
tus comparens peremptorie vellet respondere, ad Experimentum vel obti-
nendam condemnationem super Delatore in Causione Citationis, admitti de-
bebit. Si vero non comparuerit, prima duntaxat Contumacia super ipso
Obtinebitur. Verum Secunda prius confirmata Citationis conventus perem-
ptorie comparere tenebitur. Dilatio tamen Advocati ad colloquendum cum
eo, atque dilatio vera infirmitatis, in quantum à citato postulata fuerit
ipsi concedetur. Salva nihilominus ejusdem Infirmitatis in futuro Ter-
mino juratoria comprobatione. Quod si Judicium sententiaverit, ne-
cessaria esse Scrutinia in Negotio principali intra quatuor Septimanas,
eandem contra Deputatos ab hocce Judicio Partes debebunt expedire.
Cum autem ex Scrutijs vel Manifestis aut notis documentis aliquis
convinctus, penam pro qualitate facti et attentati prout Judicium de-
creverit, subiacet. Contra vero Contumaces similiter Instigatos Regni
vel *M. D. LXXV* cum Delatore in contumaciam procedere tenebitur. Super
quibus quidem omnibus Personis, tam in contumaciam quam per fen-
traversionem judicatis post factam a Nobis ad Capitaneos Remissionem
Decretorum, manu Notarij Terræ Varaviensis, aut sub absentiam
Notarij Decretorum Curie Regni connotanderum, eisdem locorum Capita-
nei Executionem indilatam facere juxta Leges antiquas debebunt.
Nobilitas autem omnium Districtuum movere se se contra tales, atque
Capitaneos in facienda Executione adjuvare obligata erit sub pena
de expeditione bellica sanita. Porro si aliquis Judicatum, adie-
cti potens fuerit, ut unius Terræ vel Districtus admotâ Nobilitate compe-
sci nequiverit, licitum erit mediantibus citatis *R. S. M. D. LXXV* contra
talem vicinos Palatinatus movere, imo si etiam Assaultus vel expul-
sionis Loci alicujus in tali casu desideraretur Executione hæc Sti-
pendiarij Militis adhibita manu peragi debebit. Si autem Capitaneus
aliquis apparuerit contumax, vel ipse reus, aut Executionem præstare
detrectans, tum temperis, juxta usum antiquum Vicinior Capitaneus
contra talem procedere ut supra, tenebitur. No interclusâ tamen
vra cyus...

via cuiusvis ad Gratiam Regiam ante terminum eundem in causa. *Alia* tantum apud illum querenti. *Alia* tamen pena talionis contra Delatores falsos et iniquos vexantes. *Quod* nihilominus per Iuramentum obiecta evadente, pena Talionis Delatorem non afficiet.

Causae ad haec praefata Iudicia tantum pertinebunt supradicta, merę Statum concernentes, quae ex uno tantum Registro declamabuntur, non involvendo in hoc Iudicium causas in Tribunali Regni et *Alia* alijsq; minoribus Subsellij disjudicari solitas.

die 5 qbn's

Po zagaiceniu Sęsyi Im. L. Bishop Kujawski czynit Delatęra *Alia* Polke rukiennu, iako na wozorazszy Sęsyi przeczytane y *Alia* frontowane Instrumenta Originalia, y ze nihil restat tyllko podpisac, a potym *Alia* Principalibus referre in Ordine do Ratyfikacyi.

Nato Im. P. Starosta Petzki rzekł: iz miat Deklaracyę niowprzod podpisowac Traktatu az Stanie Regulamen Woyzka y *Alia* Stary Sęgo, azatym polki sig to nie stanie, podpisowac go nie moze.

Reposuit Im. L. Bishop, zehy sig zgodzil cum Sensu Im. P. Starosty, ale idę o czas, zehy czym przędrey pokazac postrennym Unienem *Alia* Republice, y zagroddie drogy przed *Alia* Simg do mięszania sig w *Alia* Interessa Nape, tudziejz ze expediat iako nowprędrey postae to wszystko do *Alia* Simg P. P. Marszałkow in Ordine ad ratificandum, tudziejz y *Alia* Krolowi Imi trzeba wszystko wytłumaczy po francusku, na co czasu potrzeba, Regulamen zas zaraz po podpisaniu succedet ante omnia wedlug *Alia* Umow y data w *Alia* Traktacie niowprzod zapise sig, az wszystko regulabitur.

Niechiat na tym acquiescere Im. P. Starosta Petzki, y deklarowat, abo sig nie podpisowac, albo iezli podpisze, to cum *Alia*.

Reposuit Im. L. Bishop, ze to byc niepewinno, bo albo sig Traktat, iuz per seorsiva *Alia* Proiecta podpisany, podobna? albo nie, Iezeli sig podobna to *Alia* sig nie trzeba, iezeli sig nie podobna, to lepiej simpliciter deklarowac sig, a nie szukac captiones, ktoreby mogly spuzrozajguch sig na ten *Alia* Traktat zawiesc. Iezeli zas idzie de certitudine *Alia* Regulaminis to jest na to in *Alia* sposob. Po *Alia* Ratyfikacyę potrzebna będzie essentialiter contumacia *Alia* Instrumentorum, to iq poty *Alia* WMM Pan zatrzymac mozesz

poki wszystko się nie stanie. A zatem upraszał, aby tym nie trudnit po-
pisu, deklarując, że się samie o to Serio starać będąc y wzajemnie na
kommutacyą nie pozwoli, poki pomieniony Regulamen iako Duxu tego
kratu nie będzie umowione.

Wniośt potem Mława Impan Kapztellanie Szemski, aby Regulamen y inne
Materie Status iako Seymowe do Seymu odtożyć, allegando że tego nie mając
w instrukcyi zaciągaj na się nie mogą Invidiam, ile że konstytuycje, wpraco-
w Szkie Poselskiej projective umawiane być powinni. A zatem instabat
aby y na tym Seymie uczynie ten honor Im. P. Mayszałkowi et fensiliarijs przy-
nim zofajacym.

Proposuit Im. P. Biskup w ten Sens: że gdyby się był podziwiał takiem Mławą
przy konkluzyi Traktatu, to by był z poczucia za Funkcyą podziękował
że się należało w tym porozumieć przy pisaniu Articuli Circumulationis
ale na ten czas infra methodus podobatasz ex instinctu samychże Umów
iako pomienionu artykuł obszernie obloquitur, który teraz nie powinien
vocari in dubium, że Starzy Exprey in extraordinario Status Reipublice
bo in Statu Confederationis extraordinarium modus sakowania się
nakształt Gotybskiej przed się wzięty in Ordine ad restituendam veterem
Regimini sui firmam y daty facultatem W. M. U. P. uczynie Traktat
cum securitate Mitis et Libertatis, iakaz tedy będzie Securitas gdy Regu-
lamen Woyska poydzie ad disquisitionem na Seymie gdzie tak wielki inter-
rogowanych y opisanych, całą rzecz wyuroci mogą. Druga że takowey
Materii o kempnie nie traktujz in plena Staba iako namieniono w
Poselskiej, ale tylko dla Menientrowania sey naznaczaiz Deputato. A zatem
gdy ta Mława pro circumstantijs temporum nie moze miec miejsca ad pre-
y gdy iur in Antecipum jest sopita, oraz y Artykuł Circumulationis nie
że sub favore Tractatus konstytuycje maiz być umowione, tedy upraszał, a-
by Materią więcej nie trudnili, ale aby dopomogli aby nie fermato cepien,
to jest ułożonemu Traktatowi dali Animam przez postanowienie hui et mui
Regulaminis y innych konstytuycyi, które maiz dae esse rei, bo sam Traktat
na papierze napisany, bez sposobow utrzymania go zbawie Nas nie moze
Szekli Ichmi P. Litewscy ze My niechcemy wywrotac co się iur postanowi
ale obawiaiz się zaciagnąc na siebie tamych Inwidyi, zysyli Gomy, a
Ichmi P. Mayszałkowie cum fensiliarijs tu przybyli do fermowania spotem
Proposuit Im. P.

Reposuit Im. P. Biskup ze tu nikt non excluditur, kiedy sie wszystkie Proiecta per communicationem Schmpo posylaia, y czesto resolutio od Schmpo expectatur. Wszyscy zatym convicti zostali y do podpisania sie zahierali oproz ie dnego Im. P. Starosty Betzkiego, ktory znouu intulit, ze go poty nie podpisze, polki nie bedzie sqdrona Prawa Im. P. Lasci Krowskiego.

Reposuit Im. P. Feld Marzatek: Ze Partibus inauditis nie moze ferre Iudicium, a zatym ut compareant cum documentis, gdyz sq wielkie in contrarium obiectiones, a zatym dopeminat sie, aby mu pokazano, iezeli ea, quae allegantur sunt vera, nee ne?

Wzrosła sie potym dluga y zwaawa Dysputa, a naybardziej Im. Pan Starosta Betzki deklarował sie ze nie podpisze.

Przywiał sie tego Nigze Dotherulli, y rzekł ze y On nie podpisze, poniewaz w Schmpach nie widzi ani iedności, ani ochoty do zakonozenia Traktatu. Potym wstali y poszli na Obiady.

po Obiedzie wprzod nim Nigze Dotherulli nadzred, mieli konferencyę Ceterumq; miqday sobę utriusq; Partis Plenipotentiarū facultatisq; Podpis, y przy wodze rationes, ktore tylko bydz mogły convenientes, iaku przez te Dyplomy y upery nie tylko kray ginie in animam Obstinati, ale tez daie sie Ansa Posiadom do godzenia Nas non sine praēiudicio Nostri, albo strer Doze do rozerwania, weyprawyfy taki głęboko in debile nostrum q;

Wszyscy w tym byli unius Sensus, Sam tylko Im. P. Starosta Betzki perstitit w Upere, ze poty nie podpisze, polki Regulamen nie stanie.

Inwadyowali mu w tym wszyscy fidei bonam, ze poty Ratyfikacyę, nie dadzą abutring' polki Regulamen nie bedzie, ale y to non satisfecit Imi.

Nadzredł potym Nigze Dotherulli, ktory ad instantiam wszystkich auctoritate Mediatoriali chiał uyperswadowac Imi, ale y ten taki tylko wymogł Respens, ze chce iachac z Traktatem do Maszatkow po Ratyfikacyę y sam sie podpisze.

Oderwali sie nato rozni, osobliwie Schmi P. Wielkopolscy ze y Oni chęz tamę wospieszye aby dali rationes, ze tu stuzyli dobrane Popolitemu bez zadney pretenzyi in privatum, y ze to co tu czynią, czynią prete Salutis publicae.

Urazit sie Im. P. Starosta Betzki wspomnionym privatum y pociągając do siebie, rozumiat ze to iemu przymerka, dla tego zelosius poczęt sie

tueni, allegando, ze tu privatum Interesse nie promouuie, ale iereli sig czego
nomina, to instat pro Iustitia. qd.

Wzrosty sig znowu uporne Dysputy, ktore fauylituię Im P. Włdo Podolski
podat taki sposob, iaki zachowuig dwa Kredytowice, ktory sobie nie dufaję
to iest aby Im P. Starosta Betzlii poty miat w ręku swcich Originaly, y Pa-
tyfikauy, y poty nie wydawat, polki sig wtryske in publicis desiderijs nie sta-
nie. Miaty zas byc trzy Instrumenta, kardz Strona ze swym Podpisem
miata mieć Instrument az do Latyfikauy, a trzeci ab utring podpisany
byc miat dla Klia Medyatora qd.

Toz samo y Ichm P. Plenipotenciary J. K. Mi pokiwiedzili, allegando ze
Starosta Betzlii ma ięszere 3. gradus upomnienia sig desideriorum publi-
corum to iest przy klenkturzy alias Determinauy y zapisaniu daty w Traktacie
ktora teraz z Umystu sig opuszera, 2. przy Latyfikauy, 3. przy determinacy
Executionis. qd.

Alę yto wszysko non satisfeit Im P. Starosie Betzliemu, y pmer gwalt
dzierat sig z mieysca. Arzotym to widząc solowawano Lepya.

Precepto stoię, znowu go wszyscy perswaryami attakuwali, y w put godzię
dobre znowu zasiedli.

Alę iterum framben repetitum, bo Im P. Starosta podszepęł Ichm P.
Weyskewym, aby sig nie podpisuywali, bo po podpisie nie będg przypuszczano
ad Regulamen, y co zechę, to postanewię bez nich.

Ta tedy insynuauya sprauita znowu motum, Im P. Starosta Włodzimij
do Ichm P. Plenipotencyarszew J. K. Mi, a n cybarskię do Im P.
Biskupa wleł, ze W M W P. absolutā potestate chęcie Nam Leges impo-
nere, ze iak sig na co zawezmiecie, odstępie nie chęcie.

Reposuit Im P. Biskup, ze sig rzecz ma inaczey, ze Ichm maig Summam
Libertatem tractandę, ze na rezolucyę Ichm P. często dtugo czekais, On
iako nie miat errorem in intellectu, tak ani pertinaciam in voluntate, ze
przy niczym nie zasadzal tytko przy Prawię y Słupnosci, ze tytko contra ab-
sus następuie. qd.

Totym kenerę przy tę dysputę, instabant wszyscy unanimiter do Im P. Star-
Betzkiego aby cendesceudat do podpisu.

Ac tandem zdat sig byc naklonigny, zaczym trzy Exemplare podano zars-
Klę Doktorukiemu do podpisu, ktore nie nigzkanie podpisal.

Do podpisu

Podpisie Liqzycym, znowu się Im P. Starosta Petzki odezwat, że się podpisac nie może hic et nunc chyba u Marszałkow. Kuceli mu to Schmi wyspy-
suy uyperswadawae, y dtugo prosili, per Amorem Patrie, per Lachrymas ge-
mentis Populi obrestarunt, ale znaleźli immobilem, tak iż Kie' Dotheruki ex
impatientia chiał wydrec swoy podpis, ale perswazyam i Schmf. P. P. Meri
potenyayupzew rectyfikowany, dat pokoy.

Ac tandem Im P. Starosta Petzki zerwał, na iednym podpisac się, y podpi-
sat, ale na drugim, ktory miał bydz dla Kie' Dotherukięgo, zadną miarę nie
chiał, y znowu zatawat ze y pierwszy podpisat.

Dtugo w tym wszyscy Schmi instabant, y perswadawali, aby non irritet Me-
diatora, ale uyperswadawae niemożli, y owszem y Schmi P. P. Woyskowi, ex
instinctu Jego poczęli diffikultowae podpis, obawiając się, aby po podpisie
nie byli excludowani a Regulamine, lubo mieli stwo dane ze non exclu-
dentur.

Kakenici Kie' Dotheruki, biorze to sobie za Urzaz, że się na Jego Instrumen-
cie podpisac niechca, poszedł na drugi koniec Stolu gdzie pierwszy Instru-
ment podpisywano, y on ze wziął tam do siebie, deklarując, że go poty nie
wyda, poki inny dla niego ab utringi nie będzie podpisany.

Co mu wszyscy Schmi deklarowali oprot Im P. Starosty Petzkiego, ktory
z Manifestacyz wyszedł, allegando ze vimpatitur.

Potym Liqze wyszedł, et. per se soluta Lepiu in crastinum.

die 4 Iulio

Wczorze y nadniu dzisieyszym dtugo hasitabat Im P. Starosta Petzki
y niechiał podpisac Exemplara Kie' Mediatorowi Turzkiego, ztey
najbardziej racyi, że wczorayszego dnia allegabat se lasum esse od Kie'
Imi, że mu violenter z rąk Exemplarz z podpisami wszystkich Schmf.
y Partii confederatorum nalezacy odebrał. Ale gdy Liqze Mediator przy-
stat Sekretarza swego ekuzując factum, iż to dla tego uszynił, suppo-
nendu że Im P. Starosta Petzki nie tylko dla Strony Konfederackiey, ale y
iemu nalezacy Exemplarz zabrat, ni by in elusionem Mediatora y Prin-
cypata Jego, zazym deklaracie zabrany wrociu, byle by mu byt odestany
Exemplarz z podpisami y Pieczęciami w spyskach Schmf. Będąc za-
tym takową ekuzą satisfactus Im P. Starosta, tudzież y drugich Schmf.

convictus rationibus, podpisat Exemplarz dla Mediatora, y gdy oddany
był, od niego zabrany wczeraższego dnia Exemplarz, ImP. Starosta Potulicki
odebrauwszy On, wespół z ImP. Starostą Kopanickim y ImP. Sekretarzem
Reclim odiechali do Schmu P. Marzalkow po Ratyfikacyę: Ze zaś iuz
potudnie było, Schmu P. Kommissarze rozeszli się na Obiady.
Shonczyuwszy y podpisauwszy Traktat generalny zrana, zaraz tegoż
dnia po Obiedzie przystąpili do Regulamentu Woyska y Placy onemur.
A ponieważ to y inne konstytuycje Sejmowe iuxta obloquentiam pemi-
nionego Traktatu Articulu Stu powinny fermari sub favore ejusdem
Traktatus, tedy conventum est inter Partes Paiscentes, aby zabrzyma-
wszy Date Traktatu, oraz y Ratyfikacyi Jego przystępi do Konstytu-
cyi, to jest ad Materias domowego porządku, y one concertare na Kon-
ferencyach bez Ścia Mediatora, et semotis quibusvis Arbitris adin-
star Scripti ad Archivum, przeze tylko tych zostauuwszy, którzy będą po-
trebni. I takim porządkiem zaczęta pierwsza konferencya tego
dnia, na ktorej ante omnia przystępieno ad quantitatem et quali-
tatem Woyska, ktorego Numerum s. Zawarzywszy circumstantias Sta-
tus moderni y szczerpłosc Prawentow publicznych / osqđzeno suffici-
entem N^o. Ze wszystkim, z tą prekawcyą aby były complete, mun-
derawni, y patrii, maigc hū et nuni raz narazem postanowiony
fundum, z ktorego by pewną y punktualną miarę Woysko Paetz,
Et eo intuitu Projekt uformowany poczęto było cryta et Punta-
tim do niego przymawiać się.

Videbatur niektonym Schmu ze to mata kwota Woyska N^o osobli-
wie in casum repentini alicuius periculi est:

Ale hunc scrupulum tale resoluť ImP. Bishop Curiański. ImP.
Ze Polska ten ma awantaz iakiego inne Paystwa mieć nie mogą,
to jest: ze kiedy potrzeba Woyska, to tylko komputa podnieść, y w
Miestęcu prawie ma ile potrzeba Woyska q: tak się przed Wieden-
ską dzieło, gdzie wkrótkim czasie był Sejm po Wielkiej noży, na nim
Aukcy Woyska postanowiona, Placa obmyslena, Woysko po Wieden-
zaprowadzene y N^o A: 1683 Septembris, iuz Furku pod Wiedniem
perarito q: Zele Ze są niektore Potenycje, ktore prawie żadnego Woyska
poproc

Joprocz Parnizonaw / nie maia, ktoreby w pole wyprowadze mogli, y
 siedza tylko cicho, w kraiu tylko suym porzadku robia fermierki, oraz
 bogact, a ex belligerantibus smieia si: y gdy tandem Belligerantes na-
 trawiajacy Ludzi, Kraiy zruinowawszy, fessi bello prychodza do Tra-
 ktatu, bywa czesto, ze oni pacifici stawiaja si Super Arbitri differen-
 tiarum tamtych zwiellim swim pozytkiem; dla tego y Nam ilo leniun-
 ktury pozwola expediat wzige ten Model dla wychnicia. Etio Pokazat
 ze hic et nunc lubo byt komput 30, iednak potery do boiu nie znaydo-
 wato si, dla tego ad profens sufficit 100, byle byli completi, rachujce
 Towarzystwa z Pachotkiem, inne zas penitus prescindendo, iako to
 .lepe percy, Lornych, Ptopiew etc: ktorych powinien kazdy zywi do proprie-
 Lekkich tysiac videbatur takre sita, ale tandem urnawszy ich potrzebe ap-
 probowano; Raytarye zas morsus zniesiono, nietylko dla uniknienia Kosztu
 niepotrzebnego, ale tez y Amulauyi miedzy Officyerami Polskimi y Raytar-
 skimi zachodzacey.

Dragenie zostawione iuxta scorsivum semputum.

Wzigt to potym na trutyne ogotem Ptacz Woysku temu, oraz et Proventus pu-
 blicos, Visumq est sprowadzie in Prastinum Officyalistow Skarbouych, y
 Woyskouych, aby w tym dali doskonata Informacy.

Quesitum potym, iakim sposobem y porzadkiem ma byc Ptacz - Respon-
 sum: ze sa troialkie Taryfy, iedna Poborawa, druga Postawna, trefia Podymn-
 Wszystkie sa nie sprawiedliwie, ale meicy trzeba wzige plus iustam, poki
 dalzego w tym porzadku nie zrobi Rypa.

Wniesiono potym, aby na Putawy f-peni cwar wszystkie si im odcymu-
 iq obwoenys; Pensye byty podniesione, et propositum na Putawie Wielki
 170, na Pohna 100, ana Largiye iako zuzoray 100.

Disputatum, ze to sita, ale e centra reproductum, ze si przez to ochrania
 Rypa zputtera Milliona, ktore Hetmani z Przyaiotni suymi rozbierala
 zgostawizny, sub pretextu Liquidauyi, Confagrat, Imieniem ktorych och-
 niali swoje Dobra y Starostwa, y innymi dziurani etc: co si im ad Pen-
 odcymnie, etiam Kancellarye nie beda Kosztowat Woysko oduydawane.

Asygnauyi si:

Pretendowano potym, zeby byta Arkumskrypca komu, y iako maia Rypa

obrazane Lasciwy, zeby się niedostawaty Ludziom nie zastuzonym, jako
papiem bywato, gdzie ledwo Palaczom Hetmanstym ztąd nie ptaceno,
a emeriti nie nie widzieli je.

Repositum, ze trudno w tym prescribere Regulam, bo to nalezy na postawie
lanych, na zastuzonych, a trudno Rypcey wiedziec de his casibus singu-
latim. Ale postaremu visum est, napisac w tym aliquam precautionem.

Proponowali niekterzy, aby się to dzialo w Kole Generalnym przy dohen-
czeniu Kampaniey. Inni aby tylko Regestr expensarum Lascitionum
produkowali w Kole, a drugi takowyz Regestr podali na Sejm Majstat.

Kewi Posetskiemu, aby Rypca widziata, gdzie się, y jako Kofsta iey obrazo.

Wszystko to wzięli Sobie Partes na deliberauyz, y klemmuni kowayz przy
sobie Priektu quantitatis et qualitatis Woyska y Ptay onemuz po-
trebney, soluta Sessio in frastinum.

die 5 gbris Po zagaioney Sessyi wyrazil Sm. Bishop Kucawski, ze jako na dniu
wczorajszym ore tenus wywiadt, wiele na Woysku ad presens postawo-
wione potrzeba, tak y teraz in scripto pro Informatione meliori od Kow
podecie, y podal specificationem qualitatis ptay Woysku Koronnemu, przy-
dajac orar y zyczc, aby exactius teraz rzeczy robie, nie tak iak przed tym
dzialo się, co na Seynie nie nie robiono, tylko po skenczeniu onego y klem-
pust y ptay formowano je: dla czego nie bywaty takie remedia skute-
czne ~~remedia~~ y pozytywne Rypcey.

Aze w tej specyfikacyi Ptay qualitatis potozono na Butawy 20000
to jest na Wielka sto dwadziestą Tysicy, a na Polna Omdziesiot Tysicy,
wziat Sm. Kuzstellanin Onemski, ze to za sita na Sejmie PP. Hetmana
dosc by bylo medietatem narnaczy.

Repositum, ze eā quantitate ad presens assignandā urzey anizeli Mi-
lion ochrania się dla Rypcey, bo Sejm PP. Hetmani wziqwszy suum
Contingens, nie tylko de proprio zyc beda musieli, zadnych nie prosten-
duiqc liquidacyi, ale tez y z Starostw Swacich Hiberny wyptacac
beda powinni, czego dotąd nie czynili. je.

Precauobat, zakre z Arny Sejm PP. Kewni Parzew Kewpocalki
aby w Woysku nowego Komputu nie mieli Starby ani Saz w solidich
osobliwie Generalth, Pulkowniku, Plebey, Ignobiles, et Improbosionis
Po 20000

Po z Irony Krola Imi appromissum.

Ze zas w specyfikacji qualitati Woyska potozono tylko Choragwi Ufsarskich 12. Pancernych 50, lekkich takze kilkanascie Choragwi tylko, Im. P. Woiewoda Podolski instabat, aby augere Numerum tych Choragwi, daic dwie rany wielkiey tego potrzeby. U Z Maltkontentow ukontentowac sie moze. Z de Se in casu Necepsitatis poduzyzienia kemptu, to nie potrzeba bdcie neruch erigere Choragwi, ani szukac Officyerow, tylko tym samym przydac honi wiecey. Po approbatum od Ichm. P. Plenipotencyaryuszow I. H. Mii, y ekspedyowany Im. P. General Guler do Krola Imi w tej mierze. Y stanęto, aby pod Ufsarskq Choragwiq ad 5000 ni byto wiecey Koni nad 60. pod Pancernq 50 y pod lekkq tylcz oprócz Krolowskich y Hetmanskich. Regimenty zas Cudzoziemskie tak Pięci iako y Honne, aby tylko samego Krola Imi, Krolowej Ieymii y Krolowicza Imi po 1200 koni miały, imie zas mniey.

Wniesiono takze ex Parte confederatorum aby Generatowiem y Pułkownikom Cudzoziemcom przysięgali super fidelitate Krolowi Imi y Królestwu, y to takze non reiectum.

Tdy tedy takowe dubia circa qualitatem Woyska y ptay onemu ufaeyli towane były, intulit Im. P. Biskup, ze in Ordine ad Regulamen Ptay należą ctery Proiekta, iako to Regulamen: Dyspozycya Hiberny y Kony, stenuy Simowych, Tribunat Harbowy y Disciplina Militans. Szyt za tym aby primario pierwszy Proiekt utrac, a potym do inszych przystapic Na w zapędt assensus.

Szyt za tym Im. P. Biskup przemieniłny Proiekt regulaminis Ptay, ktora byta na kwartaly podzieleną. Ale ze Ichm. P. Kommissarze konfederacy reprezentowali z tego summum incommodum Woyska, ze czerpę będą musieli Deputaci expediri, y Incolarum iz ni by ustawicznie sine ullo respicio podatki wyptarac cogerentur. Szytli za tym na put Polka ex djudicowac. Po approbatum.

Ze zas na zapędt Woysku wzięta Taryffa A. 1676 odesował się Im. P. Kapellani Niemski, iz pozwolci na nią żadną miarą niemoze, ex quo jest srodze prejudicioza Wadom Wielko polskim, y instabat o Taryffe

ryft 1662.

Reposuit Im. X. Bishop, ze wszystkie generaliter Taryfy, są prejudicialne
ale respective ta 1676 jest najlepsza. qd. Jednak nie kontentując się
ym Im. P. Kaspellanie, persistebat mocno w zdaniu swoim, y nie chciał
odstąpić Taryfy 1662. qd. Ale Im. Pan Woiewoda Podolski kenuinko-
wat Imi. Szwab, ze kiedy wszystkie Wdzwia w krzywym stanie Ta-
ryft 1676. obraty, zaczym non expedit, aby dwa Wdzwia Wielkopols-
kie opponowac się miały, kterym dwom taturcy y szupnicy do wszyst-
kich accedere, anizeli wszystkim do dwoch. qd.

Potym o Sejmie wzniecono kwestyę, aby prefigatur dies et Mensis
iakoż wifum wszystkim Schm. po S. Michale primâ feriâ secundâ
Aze w tym Proiectie zmieszano Sędy, y Sędziow Fiscalnych, odeszwaliając
Schm. P. Chorazy Wołkynski y Kaspellanie Szemski, ze to byc nie może
bo by przez to Sejmiki po Woiewodatwach upadły, a per consequens et
Libertas periclitaretur. I lubo wielo rayami Im. X. Biskupa convin-
bantur Schm., iednak na to zerwolli bez dotozenia się Schm. P. P.
Marszałkom niechcieli, y z tym wstali od Stolu y rozeszli się.

die 6. 7. et 8. Ibris. szelkaige na pouroj Schm. P. Kommissarzyow z Traktatow
do Schm. P. Marszałkow postanych lub na wiadomosc od nich,
zadnych przez te dni nie było Sędy, prywatnie tylko niektore Proie-
kta fermowano y komunikowano między sobą ad trutinam iakoty
Proiect Regulaminis Punktualney Ptay y Dyspozycya Hiberny y
~~Polacy~~ Konsystencyi. Item Proiect Ordynacyi Sybanaty Kar-
bowego. Takze Proiect Discipline Militaris. y llynga do kony-
tacyi. Ktore to wszystkie Proiecta wzięli sobie ad trutinam pre-
parative do przyszlych Konferencyi.

die 9. Ibris. In spem prosperienis Nunij od Schm. P. Marszałkow zeszl się dżis
Schm. P. Plenipotentiay na Sędy, gdzie Im. X. Wda Podolski wziął Nos
in hunc sensum: ze się spodziewał odebrai pożądaney Respons cum appro-
batione eorum que tanto labore sunt parati, alisci odbiern wiadomosc,
ktorey non sine cordolis komunikacie; Et Status Confederati nie ze
wszystkim konteni z Traktatu postanowionego, et reproductit Septem

Rok 1788

Punkta z Listu Im Pana Ledochowskiego, w których Melioracji potrzebuje.
Oraz ad requisitionem Im Biskupa kłuckiego komunikował onych
in scripto. de tenero tali:

Copia Listu Im Pana Ledochowskiego do Ichm P. Kom-
missarzy Konfederacji pisane go z Węgrowa d. 6. G. 1716

Idealiemy dzisiaj Traktat partium laboris WNWMP, który primo
affectu apprehendimus day Boze eventu felici Ręptę Naszą, która będąc eo-
dem Vinulo związana z Wojskami Obojga Narodów bez nich approbować i
reprobować nie może, y dla tego eo Momento pisano do Marszałków tychż
Wojsk, aby nieodwrotnie Konsyliarzami swymi do Nas przyjeżdżali, y spo-
dziwamy się ich dziś, jutro. Te tylko WNWMP subjungo do melioro-
wania y Mollifikowania iereli można Punkta.

1me

Aby tak Salskich iako y Moskiewskich Wojsk Ewakuacji mogła być pe-
wna relacja y wiadomość przed Sejmem chociażby immediatissime.

2de

Aby Ewinkulacja Wojska była immediati na yce Hetmanów, a in-
casu renitentiae onych, Urzędy ich były in instanti oddane według tego
Traktatu, bo to Sobie już praeverunt u Nas Obojga Narodów Wojska, zty-
dokładem, że pod żadnego Legimentarza komnendę nie poydą.

3cie

Aby Listy Przepowiednie tylko tym dawane były, za których zażądzie In-
stancya Nasza, y tylko tym, którzy ich od Krolow nie mają.

4to

Amnestya niestychana nigdzie maximum promeret Sensem doloris
y obawiamy się, aby nie sprawiła furorem populi, którego tak dtuga ci-
pliwość y niepojęta Okroda, powinna być znaleźć większy Respekt z Listu Państwa

5to

Tolerancya Dysydentów iako Proceps z Idanzczanami in eodem Statu
iako przed tej Konfederacją były zda się bydl Ręptę Naszą potrzebniejszy
niż Innowacja, która zawsze ile w Ręptę nociva.

6to

Deputacja do Sejmku na Fakulantów Ichm P. Senatorów przez

I. W. Im Pana Marszałka Naszego auctorizat Rzeczpospolita Konfederowana, ile
ze Nam iur była deklarowana, iako y Krolowa P. K. Mi, ze miata być ad Na-
mam P. P. Krola Imi. Circumstanse Konfederacyi Sandomirskiej przeciwne całej
Konfederacyi Naszej nie poroimy by miece miejsce w tym Traktacie, który się
z Nam dzieie, bo iest quid paradoxum.

^{Imo}
Donosione tu Nam, iako Kieze Imi Dethoruki inuendo Nas o Fakcyj
Szwedzką, udawał, ze Im P. Terez we Idanżku z Carem Imi, przez kilka
dni traktował o Detronizacyi, Toz samo y w Lublinie z Nim samym pona-
wił, ofiarując mu sto tysięcy od Rzeczy, ierelby promouendo by Detroniza-
cyę pomogł Krolewiczowi Imi Sakubowi co iako contra mentem było Rzeczy
tak ten Jego Ausus sądzony tu gdzie, tylko WNWMP^{Pr} staray się o doko-
ment na Kenwicku Jego. Co wszystko iako kożde z Osobna zaleiszy się.

PS Do Spraw ktoromy zaleisli in Antecapum WNWMP^{Pr} tak Religiois oza-
bicie Kieza, iako y lesi heneis Najwyszej Matki w Czestochowie, tudzież y
Obiepenia P. P. Imi. Lasuszewskiego nieodwrotnie poslemy Delatora.

To teraz donosimy WNWMP^{Pr} iako Woyska Moskiewskie wszedzy głąb
w Wołhyn, Kenie, Woty, Bydła zabierają, z Dymu iednego, na ktorym
chaty raduic 30 Keny Owsa, 10 Keny Syta, 30 funtow Mięsa, 30
funtow Soli wszędzie wybierają Miary Waprawską y 30 gany Kmp, y co-
raz się pomykaia, pytaie się o Trakt tu Lublinu prosto, y pod prze-
stem Mayru zabrane Kenie nie wracaia.

Responsum ex Parte Rzeczypospolitej

Ad Amicum

Wzawuaya Woysk Szykich y Moskiewskich iest infallibilis, dependet
iednak a certitudine reali, Securitatis Legatis et Armatae pro M^{te}
et Republica, tudzież od uypetnienia Kandyeyi w Traktacie eo intritu
konkludowanych y opisanych, iako iur by dawno ta Wzawuaya przysła
do Sanktu, gdy by faulitati a M^{te} Legia in concedendis conditionibus
demonstrata, z drugiej Strony podobna taenosc pokazana była, y gdy by pri-
vata nen interponerentur publicis.

Do Schmp^{Pr} Hetmanow Krol Imi iako niemial zadney diffidencij
przedtem